

CHƯƠNG 1

TÀI CHÍNH CÔNG VỚI KHU VỰC CÔNG

NỘI DUNG

1. Khu vực công và cơ sở cho sự can thiệp của Chính phủ

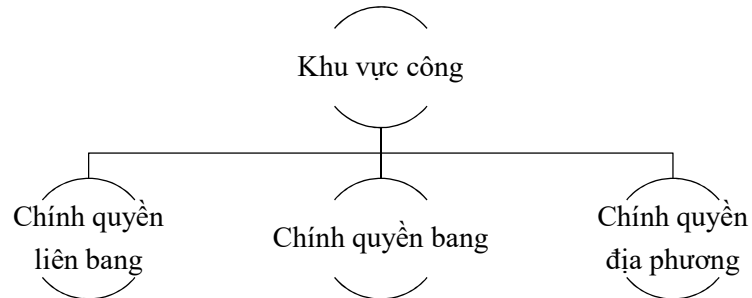
- 1.1. Khu vực công
- 1.2. Chính phủ và cơ sở cho sự can thiệp của Chính phủ

2. Tài chính công

- 2.1. Quan niệm về tài chính công
- 2.2. Nội dung và phạm vi hoạt động của tài chính công
- 2.3. Vai trò tài chính công
- 2.4. Xu hướng cải cách tài chính công

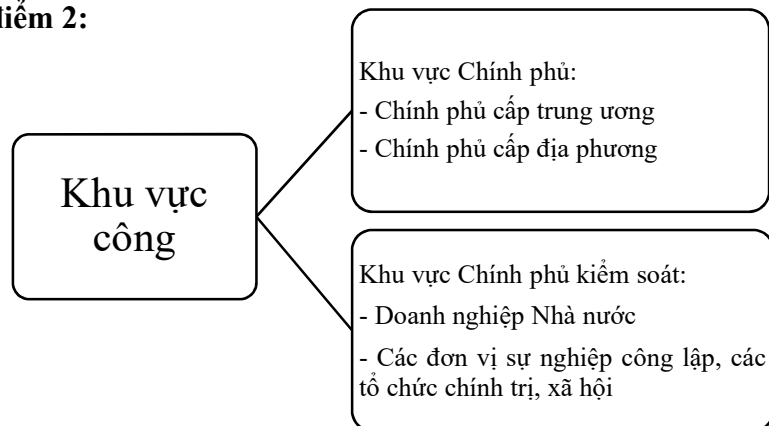
1. Khu vực công

Quan điểm 1: Khu vực công là khu vực của Chính phủ

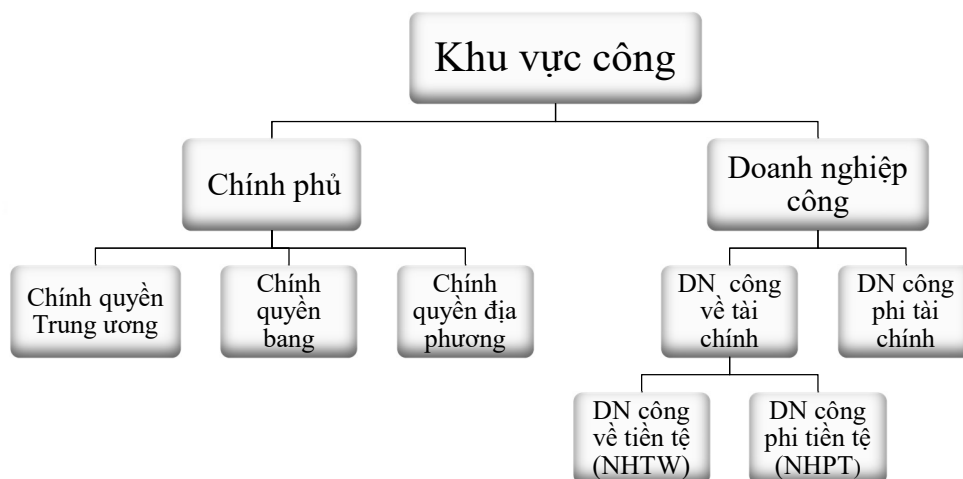
Khu vực công

Quan điểm 2:

Khu vực công

Quan điểm 3

Hoạt động thuộc khu vực công

Hệ thống cơ quan công quyền

- Cơ quan quyền lực Nhà nước (Lập pháp, hành pháp, tư pháp)
- Cơ quan quốc phòng an ninh
- Cơ quan cung cấp dịch vụ công: giáo dục, y tế...

Hệ thống các đơn vị kinh tế Nhà nước

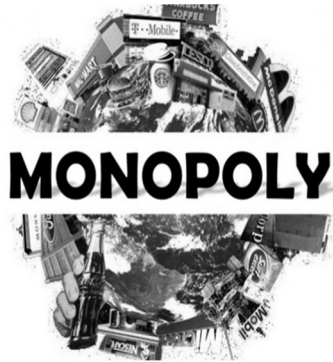
- Các doanh nghiệp nhà nước (Phi tài chính)
- Các định chế tài chính nhà nước

[illegible]

Cách thức can thiệp của Chính phủ

- **Thất bại của thị trường và sự can thiệp của Chính phủ**
  - Độc quyền (Monopoly)
  - Ngoại ứng (Externalities)
  - Hàng hóa và dịch vụ công (Public goods and services)
  - Thông tin bất cân xứng (Asymmetric information)
- **Tái phân phối thu nhập**

ĐỘC QUYỀN

- Là trường hợp thị trường do một hoặc một số ít các hãng thống trị, chi phối thị trường.
- Hình thức độc quyền như độc quyền mua, độc quyền nhà nước, độc quyền tự nhiên...
- Độc quyền sẽ dẫn tới phi hiệu quả thị trường.

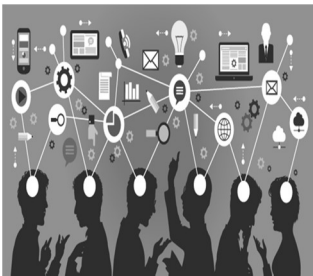
Ngoại ứng

Là trường hợp xảy ra khi một giao dịch trên thị trường có tác động đến một đối tượng thứ ba, ngoài người bán và người mua nhưng lại không được phản ánh trong giá cả thị trường.

Ngoại ứng tích cực

Ngoại ứng tiêu cực

THÔNG TIN BẤT CÂN XỨNG

- Là hiện tượng trên thị trường xuất hiện tình trạng một bên (người bán hoặc người mua) có thông tin đầy đủ về đặc tính của sản phẩm hơn bên kia.

- VD: Trên thị trường tín dụng, thị trường bảo hiểm,...

Cung cấp hàng hóa công cộng

■ Cung cấp loại hàng hóa nào

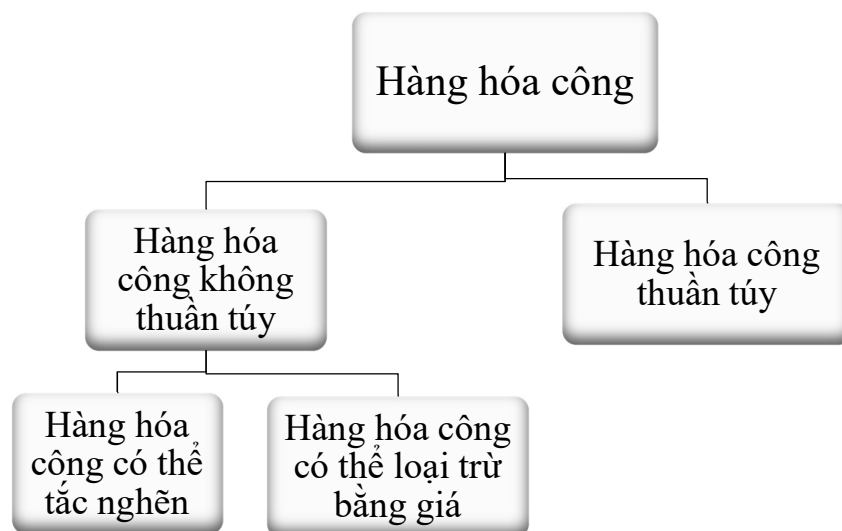
■ Quy định trong việc mua bán hàng hóa

Chính phủ can thiệp như thế nào?

Hàng hóa và dịch vụ công

Hàng hóa công	Hàng hóa tư nhân
<ul style="list-style-type: none"> • Không có tính cạnh tranh trong tiêu dùng • Không bị loại trừ trong tiêu dùng 	<ul style="list-style-type: none"> • Mang tính cạnh tranh • Có thể loại trừ người không thanh toán theo mức giá thị trường

Hàng hóa và dịch vụ công

Phân phối thu nhập

Các quan điểm phân phối

Phân phối theo sở hữu
nguồn lực

Phân phối theo thuyết
vị lợi

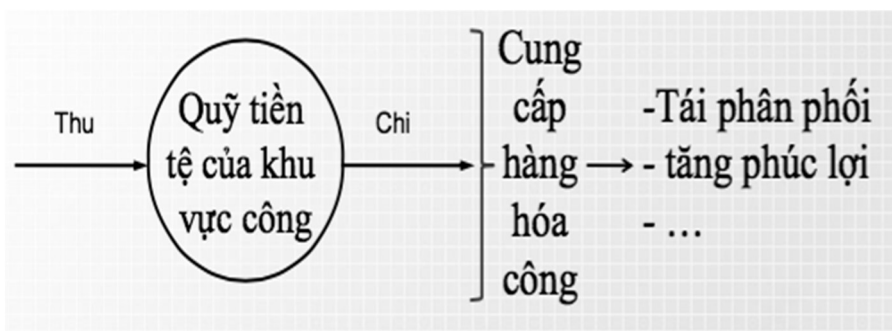
Phân phối theo chủ nghĩa
bình quân

Quan điểm phối hợp

2. Tài chính công

■ Quan niệm:

- *Harvey Rosen*: Tài chính công thuộc lĩnh vực kinh tế học phân tích chính sách thuế và chi tiêu của Chính phủ.
- Bản chất: (GT)

Bản chất tài chính công

Bản chất kinh tế	Bản chất chính trị
<ul style="list-style-type: none"> ■ Phản ánh mối quan hệ giữa nhà nước và xã hội trong quá trình phân phối các nguồn lực tài chính. 	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tài chính công gắn với quyền lực của nhà nước ■ Thu chi tài chính tài chính công thực hiện các chính sách của Nhà nước

Đặc điểm của Tài chính công

- Hoạt động tài chính công thuộc sở hữu nhà nước
- Hoạt động tài chính công cung cấp hàng hóa, dịch vụ công cho xã hội.
- Hoạt động tài chính công không vì mục tiêu lợi nhuận.

Sự phát triển của tài chính công

- *Tài chính công cổ điển*: Hoạt động trong bối cảnh nền kinh tế thị trường tự do cạnh tranh
  - Quy mô tài chính công nhỏ
  - Tính trung lập: không can thiệp vào kinh tế, hoạt động độc lập với quá trình kinh tế (lập kế hoạch...)
  - Thuế là nguồn thu quan trọng của tài chính công
- *Tài chính công hiện đại*:
  - Kinh tế không ổn định
  - Hội nhập kinh tế và liên kết
  - Sự can thiệp của Chính phủ

Sự phát triển của tài chính công

- Quy mô tăng
- Phi trung lập
- Đa dạng nguồn tài trợ
- Mang tính toàn cầu

Nội dung của tài chính công

- *Nguồn thu công*
  - Thuế
  - Các khoản thu không có tính chất thuế như phí, lệ phí, thu viện trợ, các khoản thu lợi tức của DNNN, ...
  - Các nguồn thu khác như phạt, tịch thu, tịch biên tài sản...
- *Chi tiêu công:*
  - Nghiên cứu đối với khoản chi tiêu thường xuyên
  - Nghiên cứu đối với khoản chi đầu tư phát triển
  - Các khoản chi khác nhằm thực hiện mục tiêu của Chính phủ.
- *Ngân sách và nợ công:*
  - Cân đối ngân sách, giải pháp bù đắp bội chi ngân sách
  - Vay nợ giảm gánh nặng ngân sách, đảm bảo tính bền vững nợ công

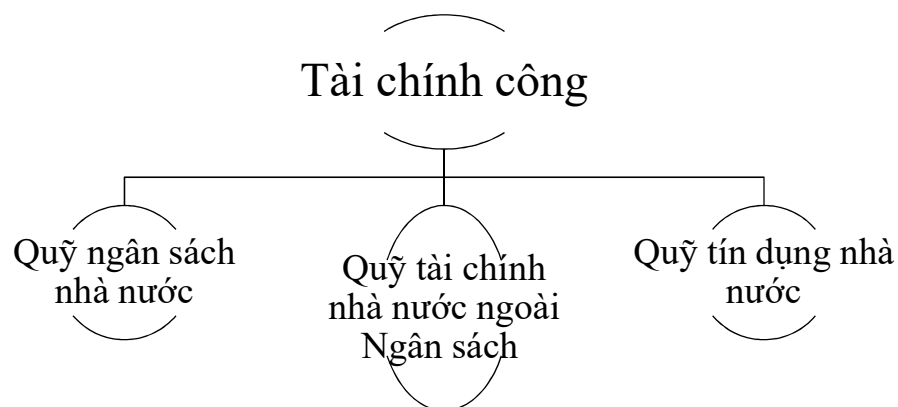
Phạm vi hoạt động của tài chính công

- **Căn cứ theo chủ thể quản lý trực tiếp**

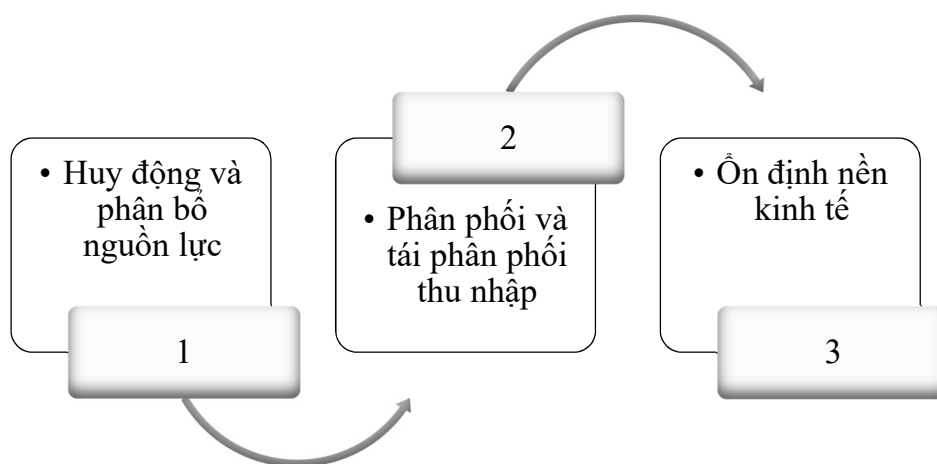

Phạm vi hoạt động của tài chính công

- Căn cứ theo nội dung quản lý bao gồm

Vai trò tài chính công

Xu hướng cải cách tài chính công

■ Lý do cải cách tài chính công

Công dân mong muốn hoạt động tài chính công được kiểm soát tốt, phân bổ nguồn lực một cách hiệu quả.

Khu vực công và khu vực tư củng cố niềm tin lẫn nhau để đảm bảo sử dụng nguồn lực một cách tối ưu, hỗ trợ cùng nhau để phát triển.

Chính phủ triển khai và sử dụng tối ưu hoạt động tài chính công để kích thích tăng trưởng, ổn định kinh tế - xã hội

Cải cách tài chính công

■ Mục tiêu cải cách tài chính công

- Kỷ luật tài khóa
- Hiệu quả phân bổ và huy động nguồn lực
- Hiệu quả hoạt động

Trụ cột cải cách tài chính công

